

W Chojnicach odkryto grób antywampiryczny

30 czerwca 2016

Podczas badań XVIII-wiecznego cmentarza w Chojnicach (woj. pomorskie) archeolodzy odkryli pochówek, w którym na szyi zmarłego spoczywał żelazny sierp z ostrzem skierowanym do dołu.

Ratownicze badania wykopaliskowe w rejonie dawnego ewangelickiego kościoła św. Ducha w Chojnicach były związane z planowanymi inwestycjami. Podczas prac zadokumentowano ślady działalności ludzkiej datowane od XIII do XX w.

Cmentarz, na którym odkryto niezwykle pochówek, funkcjonował prawdopodobnie w XVIII w. Wiadomo, że w 1793 r. na tym terenie stanął wspomniany kościół św. Ducha, który następnie w 1937 r. rozebrano. Archeolodzy odkryli ok. 30 pochówków oraz kilkadziesiąt skupisk kości z grobów zniszczonych w wyniku prac ziemnych prowadzonych później na tym miejscu. W większości grobów nie odkryto żadnych przedmiotów pochowanych razem ze zmarłymi. Wyjątkiem jest osoba, na której szyi ułożono żelazny sierp.

Taki zabieg należy do najczęstszych rejestrowanych praktyk antywampirycznych. Wierzano, że kiedy wampir będzie próbował wstać z grobu, nadzieje się na ostrze sierpa skierowane ku jego szyi. Kilka lat temu bardzo podobne pochówki odkryto na cmentarzysku w Drawsku (woj. zachodniopomorskie).

W Polsce okresu nowożytnego repertuar sposobów uchronienia się przed potencjalnym „wampirem” był bardzo szeroki. Oprócz składania sierpów na szyi czy brzuchu, znane są groby, gdzie zmarłych dociskano do ziemi kamieniami, wkładano cegły w usta, krępowano, wbijano gwoźdź w czaszkę czy też oddzielano głowę od reszty ciała i układano ją np. w nogach.

Makabrycznie wyglądający pochówek nie zawsze oznacza, że zmarły był pochowany w taki sposób. W wielu przypadkach pochówki antywampiryczne to groby powtórnie naruszone. Kiedy dochodziło do przemieszczeń kości czy układania na zmarłym różnych przedmiotów, często w grobie znajdował się już tylko szkielet. Taki wniosek można wyciągnąć np. wtedy, kiedy czaszka zmarłego znajduje się przy stopach, ale na jego kręgach szyjnych nie ma śladów ostrego narzędzia. Czasami także przedmioty dołożone do grobu, np. sierpy, są datowane później niż sam pochówek.

Przykładem naruszonego grobu jest „wampir” z Kamienia Pomorskiego. Zmarły miał w ustach kawałek cegły, a jego kość udowa i piszczelowa zostały przebite gwoździami. Analiza antropologiczna wykazała, że uszkodzenia powstały na kościach, kiedy ciało zmarłego dawno uległo rozkładowi.

Autorstwo: Elżbieta Sieradzka

Na podstawie: Archeolog.pl, TMF24.pl

Źródło: Histmag.org.pl

Licencja: [CC BY-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)